

meve: a Bécsben lakó miniszterium vezetésével Esterházy Mór gróf jelentette ki. Egyben átlátalános hiedelem, hogy a közel napok e tekintetben a jelen kétséget teljesen eloszlatandó: s látni fogjuk, hogy a kombináció a valót mennyire közelít meg.

Poroszország és Ausztria közt a békeszerződés immár megerősített. Pontjai lapunk e számban olvashatók.

A „Moniteur” francia hivatalos lap megerősíti, hogy Velencebe francia biztos küldetik, kinek a velencei területet a várakal egy osztrák biztos szolgáltatja át, a Franciaország és Ausztria között aug. 24-én kötött szerződés értelmében. A nép szavazni fog az Olaszországhoz csatlakozásra.

A nagy katasztrópa után a szent csend és nyugalom állott be Európá nyugati részén, bár sokan azon nézetben látszanak lenni, hogy a látszólagos csend csupán szélcsend, mely a közel kitoroban levő vihart szokta megelőzni. Hangosan beszél, hogy III. Napoleon épen nem látszik megelégedve lenni a porosz ügyverek vívmányával, melyek Franciaországának semmit sem hoztak a konyhára, holott bizonnyal, hogy semlegeségét egy kis fűtlenvalóval, némi kis készen-területtel méltányolja Bismark ur s a rajna-mellék a francia földdel egy tagba hasíthatik.

Hiszik, hogy e családás miatt Poroszországgal a szakításnak meg kell történni, mert most rendkívüli tevékenység keletkezett a francia hadsereg minden kezelési ágában; a gyalogság nagy gondokkal kapcsolódik. Lőporanyagok is oly nagy mérvben gyorsszálltak keletkezés. Lőporanyagok is oly nagy mérvben gyorsszálltak össze, melyekből békeke következett alig lehet. Ha a költségvetési viták előtérbe kerülnek e részben is némi világot nyernék; még most csak a sötétben kell tapogatnunk.

Most a keleti mozgalmak vonják magukra a főfigyelmet. Az orosz hadsereg gyorsan vonul le a birodalom felé, hol szerszámok és egyéb gépekkel várja a csatlakozást. A Balkán félszigeten közel kilátásba helyezték napját, hol a zavarosban majd börtömdényekkel halászhalmi remél. A török uralom ugylászik nagy megrázkódásoknak lesz kitéve — és talán sohasem mutatkozott kedvezőbb idő, nagy Péter császár nagyserű és merész terveinek végrehajtására a byzanti birodalom újratámadását illetőleg, midőn a görögök — bár egészen más szempontból tekintve a dolgot — ugyanazon eszméért lelkesülnek; a románok pedig az északi colossus védruságát alatt vélik feltehetők számdokát kibátó üdvöket s boldogságukat. A török kormány egyébránt számítt a hivatalos vendégre s megette elővigyázati intézkedéseit. Candia 20,000 főnyi csapatokat, Görögországra határaitra Thessaliába, Epirusba, és Albániába mintegy 40,000 embert küldött Omer pasa parancsnoksága alatt, ki főhadiszállást Monastirban ütött föl; ugyanannyi erővel becsatoltatott utnak Osmán pasa Bosniába és Hercegovinába, ki főhadiszállást Mostar városát. Ezek szerint 100,000 muszlimán harcos áll csatlakozón. — Különben a nagyhatalmak képviselői Stambulban mindent elkövetnek, hogy a dolgok, szépszerével kiegyenlítsenek. Ebben bizik főleg a török; jól tudja ő, hogy az iránta való túlmérségségnek nem a rokonszenben rejlik a rugó, hanem abban, hogy szükség van oly védfalra, mely az északi hatalmat a fekete tengertől elzárja. Hej sok százszor orosz harcosz vére folyta addig el, míg Konstantinápoly karsu minaretereire orosz győzelmi lobogót tűzhetnének; mert a fekete tengeri kereskedés kulcsa oly drága kincs, melynek megszerzése az oroszok régi s egyik legforróbb vágya volt mindenkori, de ép e kulcs az, mely felett Nyugat nagyhatalmai cerberusként őrködnek.

Vannak, kik a keleti kérdéssel kapcsolatos eseménynek tartják a Párisban közelebb egész csendben végigment miniszterváltást, mely szerint a francia külügyminiszter Drouyn de Lhuys elbocsátottat s helyébe Moustier marquis nevezetett ki. E miniszterváltozásnak nagy horderőt tulajdonítanak s nem kétkel, hogy Napoleonnak fontos oka volt ez egyik leginkább megbízható emberrel lelepleteni. Drouyn de Lhuys már több ízben lépett le, ha Napoleon jónak látta külügyi politikájának más irányt venni. Így volt ez a krím és az orosz háború alkalmával is. Az új külügyminiszter 1861 óta mint konstantinápolyi követ volt alkalmazva s némelyek épen e körülményben

vélük a csomót megoldhatónak, mondván, hogy Napoleon a külügyi politika vezérletét oly férfira akarta bízni, ki a helyszínén gondos tanulmányokat tehete a keleti kérdés tárgyában.

Békeszerződés Ausztria és Poroszország között 1866. aug. 23-ról.

(Állatirattó Podgában 1866. aug. 23-dikán s ratifikált okmányai kicseréltettek ugyanott 1866. aug. 30-án.)

I. cikk. Jövőben állandóan béke és barátság uralkodik Ausztria császár és felsége és porosz király és felsége között, nemkülönbözve örökösei és utódai, államai és alattvalói között.

II. cikk. A Nikolsburgban ez évi júl. 26-án megállapított békeelőzetek VI. pontjának keresztelvitelét illetőleg, miután a franciák császár porosz király és felségének meghatalmazott követé által Nikolsburgban ez évi júl. 29-én hivatalosan kijelentette: „qu'en ce qui concerne le Gouvernement de l'Empereur, la Vénétie est acquise à l'Italie, pour lui être remise à la paix.” (a mi a császár kormányát illeti, Velence meg van szerezve Olaszország számára, hogy neki a béke megkötése után átadásuk.) Ausztria császár és felsége maga részéről elfogadja eme nyilatkozatot és beleegyezést adja a lombard-velencei királyságnak az olasz királysághoz való csatlakozásához minden más terhelő feltétel nélkül, mint hogy átvállalja amaz adósságokat, melyek az átengedett terület-részekre esőknek fognak elismertetni, a zürichi szerződésel megegyezőleg.

III. cikk. A hadifoglyok mintkét részről azonnal szabadon bocsátandók.

IV. cikk. Ausztria császár és felsége elismeri az eddigi német-szövetség feloszlását, és beleegyezést adja Németországnak az osztrák császár állam részvéte nélküli újalakításához. Azonképen megígéri ő felsége, hogy elismerend az azon szűkebb szövetségi viszonyt, melyet porosz király és felsége a majna-vonalról északnak fog megállapítani, és beleegyezést adja aziránt, hogy az ezen vonalról délné az államok egyesítésre lépjenek, melynek az észak-német szövetséggel való nemzeti összeköttetése a két fél közbeléti értekezéseinek maradt fentartva, s melynek nemzetközi független léte leend.

V. cikk. Ausztria császár és felsége porosz király és felségére ruházza az 1864-iki ok. 30-diki bécsi békében Holstein és Schleswig hercegségeket illetőleg nyert összes jogait olyképpen, hogy Schleswig északi kerületeinek lakosai, ha szabad szavazás után kifejezik a Dániához való csatlakozás iránti ohajukat, Dániára: átadásának.

VI. cikk. Ausztria császár és felségének kiváságára porosz király és felsége késznek jelenti magát, a Németországban nemokára eszközölendő változtatások mellett a szász királyság jelen területét eddigi kiterjedésében fentartani; míg ellenben fentartja magának, a hadi költségekhez Szászország által fizetendő összeget, nemkülönbözve a szász királyság jövőendő állását az észak-német szövetségben belől, egy — szász király és felségével kötendő külön békeszerződés által közelebbi megváltoztatni.

Vizont az Ausztria császár és felsége megígéri, hogy a porosz király és felségével Észak-Németországba behozandó új intézményeket, befoglalva a területi változásokat is, elismerend.

VII. cikk. Az eddigi szövetségi tulajdon tárgyalása érdekében a jelen szerződés megerősítése után legfeljebb 6 hétre majna Frankfurtban bizottság fog összeállni, melynek a német szövetség iránti összes követelések és igények bejelentendők s 6 hó alatt tisztázandók lesznek. Ausztria és Poroszország ezen bizottságban képviseltetni fogják magukat, és a többi eddigi szövetségi kormányok fennhagyottá ugyanezt tesznek.

VIII. cikk. Ausztria jogosult a szövetségi várakból a császár tulajdonát, és az ingó szövetségi tulajdonból Ausztria matriculáriszerű részét elvinni vagy róla egyébként intézkedni; ugyanez áll a szövetség összes ingó vagyonáról.

IX. cikk. A szövetség államszerű hivatalnokainak, szolgáinak és nyugdíjasainak az öket megillető, illetőleg már engedélyezett nyugdíjak pro rata biztosítottak.

A királyi porosz kormány azonban átvállalja az egykori schleswig-holsteini hadsereg tisztjei és azok családjainak eddig a szövetségi matriculáris pénztárból kiszolgáltattott nyugdíjakat és segélyzéseket.

X. cikk. A császári osztrák holsteini helytartóság által biztosított nyugdíjak az érdekeltek számára ezután is fennmaradnak.

A még a cs. k. ausztriai kormány őrízete alatt álló 419,500 dán bir. tallér a prates dán államkötelezvényekben, mely összeg Holsteiné, közvetlen a jelen szerződés megerősítése után vissza fog szolgáltatni.

Az utóbbi események és háború alatti magatartás miatt senki a schleswig-holsteini hercegségekben, s az ausztriai császár és porosz király és felségei egy átvállalja sem fog üldözötti, nyugtalanítatni, személyében vagy vagyonában háborgatni.

XI. cikk. Az osztrák császár és felsége kötelezi magát a hadiköltségek egy részének fedezésére, a porosz király és felségének 40 millió porosz tallért fizetni. Ezen összegből azonban azon hadi költségek, melyek az ausztriai császár és felségének az 1864. okt. 30. bécsi szerződés XII. cz. szerint Schleswig és Holstein hercegségektől járnak, t. i. 15 millió porosz tallér és mint aequivalens a szabad élelmiszernek, melyben a porosz hadsereg az általa elfoglalt osztrák tartományrészekben a béke megkötéseig részesítettet fog, 5 millió, le fog vonatni, ugyhogy készpénzben csak 20 millió fizetendő.

Ezen összeg fele egyidőre a jelen szerződés megerősítésének kicseréléséig alkalomával, másik fele 3 héttel utóbb Oppelen készpénzzel ki fog fizetett.

XII. cz. A porosz hadsereg az általa megszállott ausztriai területeket a békeszerződés megerősítése után 3 hét alatt el fogja hagyni. A megerősítésig kicserélés napjától a porosz kormányzóságok működésüket tisztán katonai ténnyel szoríthatják.

A részletes határozatok, melyek szerint a porosz csapatok elvonulása történni fog, külön jegyzőkönyvben állapítják meg, mely a jelen szerződés egy mellékletéül képezi.

XIII. cz. Minden, a magán szerződések közt a háború előtt kötött szerződés és egyezmény, amennyiben természetétől nem fogva a német szövetségi viszony feloszlása után hatályukat nem veszítik, ezenül újra életbe lépnek.

Különösen az 1831. febr. 10. a német szövetségi-államok között kötött fogly-csere-conventio a hozzátartozó pótlékhatározatokkal Ausztria és Poroszország közt érvényben marad. Azonban a cs. kir. osztrák kormány kijelentette, hogy az 1857. jan. 24. kötött pénzszerecsen a német szövetségi viszony feloszlása után Ausztria névé lényegesen értéket elveszt, és a kir. porosz kormány késnek nyilatkozik ezen szerződés megszüntetése iránt Ausztriával és a többi részvevővel tárgyalásokba bocsátkozni.

Szintugy a magán szerződések fentartják maguk az 1865. apr. 11. kötött kereskedelmi és vámszerződést lehető leg hamarabb akép revidálni, hogy a kölcsönös közlekedés lehetőleg könnyíthetessék.

Egyelőre az említett szerződés oly módon fog ismét életbe lépni, hogy mindenik magas szerződőnek fönylenget tartva, azt 6 hónapi előleges bejelentés után hatályon kívül helyezze.

XIV. cz. A jelen szerződés megerősítésének 8 nap alatt, vagy ha lehet, még korábban fognak Prágában kicseréltetni.

Minek hiteltől az illető felelősséggel jelen szerződést aláírták s ezimerük pecsétjével ellátták.

Kelt Prágában, az Údv 1866-dik évében, augusztus 23. napján.

Brunner, s. k.
(P. II.)

Werther, s. k.
(P. II.)

TÁRCZA.

Ut előtt.

Ez időtökéde hogyan marasztal,
Hogy átlátaljon nyakamat!
Ez ajk, mely előtörtélt malasztal,
Csókkal lezárja ajkamat!...

S én innen monlek messze, messze...
S több no lélekem talán?
S ez ajk, mely csókolban fürkőzt,
Több no hirtelen azt redm'!...

— Ki egykor szóltál: „Törj magyarr!”
Most visszatart, im, két kezét;
Az ut előtt fakad szava, szava,
A látzót most könyezed...

A csél nemes! és hogyan érte
A tömkelegben elbukott;
Stromba áldásod kísér le:
Te megsértezt majd, jó anyám!

A csél magán! s a ellenimmet
Küldöve, el nem érem azt: —
Erdő, hogy télen nem vészett el,
Ez nyújt szívedre majd vigaszt.

S ha egykor duzzan visszatérek:
A kincs, dus kincs leszen — szívem:
E szívet itt szemed könyének
Terhével rakva elviszem...

— Ugy, ugy, anyám! borulj nyakamban!
S könyököddel kehül rám föl;
E köny, szívedből folynakva,
Testem, lelkom megmenteni.

Könyed, mely nedvesíti arczom,
— Ez ögből hullott permeteg —
Hűd, jó anyám! a földi harczen
Sértetlen őd győrmeked!...

Dobó László.

Új Páris.

(Folytatás.)

II.

A város jellege; kiterjedése és alakja; a lakosság csoportoztatja.

A „Times”, azon angol hírlap, mely az angolokat úgy minden nagyvárosban mint rom közelebbiek legjobban képviseli, következőleg nyilatkozott legközelebb kedveltségű rohamában: „Nincs fővárosa a világnak, melynek oly szélesége volna városi határára, mint Londonnak. Minden országban, bárholva menjünk le, úgy találjuk, hogy az emberek bizonyos érdekek, bizonyos előzetettélt vannak városokhoz, mint itt Londonban nem tapasztalunk. Horatius és Virgiliussal bímet föl lehet építeni az Ó-Rómat. Az jelenleg szerelmek a párisnak városukba; mely ő előttük királyának a föld minden városának s ha nem volna az, szeretetük bizonyosan azá ténné, s mint minden szeretett tárgy tenni szokta, visszamosolyogva városok s szeretetet. Az angolok gyönyösen, megörvén tekintenek le fővárosukra, de ez is hasonló torzoképt vád rájuk vissza. A „Times”-nak igazsága van; a párisnak szeretik az ő Párisukat, ők szívesen meg vannak győződve, hogy az egész világon nincsen kevesebb hely, a charmant és a superbe Párisnál, s isten tudja minő hízelgő más melléknevet adnak még annak; de Páris meg is érdemli e szeretetet és nagybecsűlést, a eléggé csodálatos az idegenek is oszdiák a majomzseretnek, melylyel a szűk ezen nagy, de elkaptott gyermek iránt viselkednek. Nem könnyű oly utazót találni, ki Párisban érkeztetők, a külső fény és kecs által megjelölve, bizonyos vonzódást ne érezne. Páris aul város, mely mindenkinél töstelen, vagy legalább nem visszataszított akar. A díszlők, kaczkodások, kifüggesztés, kirakodás — ha a paraszok kitételek megbecsüthetők — valódi párisnak, s anélkül hogy igazságtalanságot követnének el, az egész várost, egy csöngőnek lehetne nevezni. Nem esztelenül gyönyölő értelemben veszem én ezt.

A franciák s különösen legelőbbiek képviselőik, a párisiak előlti kezde mindig a külső tártat szellemének, a képlet tulajdonképi szellemének hordozók. E szellemet meg a rozslók legnehezebb nyomása és szorongatása közben sem rázhatták le magukról s észrevehető az a nevezetnek legműveltebb, legfinomabb mint legkisebb s legszorgosabb tagján is.

Ha a párisiakat legcsékebbébb vásári üzletiek, vagy legfontosabb tocsókák közben, társalgásban vagy otthon személyre vesszük; ők mindig s mindenütt ugyanazoknak mutatkoznak. Tekintetünk figyelemmel remekművekre, iparkészítményekre;

mindjárt szemünkbe ötlék, hogy ott is minden, főképen a széplátzatra, és totász hatásra van szánva. Hogy lehetno tehát városunknak, a francia népszerség és társadalom a legjavának más jellege? Páris, remek minden kaczer városnak, de inkább másoknak, mint emmagának tetszésre díszleg. Örökös kiállt az, inkább kellemes játék, és ámit látásért, mint tiszta komolyagúrt, és valódi használatért; végtelen mászófélt az, melyben a színeknek semmiből mindent csinálnak, s mintek is játszó világukba varázsolnak. London Párishoz képest rut, az igaz, — London azon előnyével bír, hogy ki lehet menni belőle s rendszeren nem lakik az ember benne. London nem tömke, nem kottós körülvá, hanem a házaknak és korteknek oly hosszú koronát, mely vég nélkül, egészen a láthatár kéig boltozatilag látszik kiugyni, s míról minden évből új alaprajzot kelteke fölvenni. Ha a londoniak áletükből, a párisiarnokból, a mindenféle lóddák és könyvtári szobákban kimennek városuk szélső végére sétolnak, s ott találják házukat, családjukat; kedélyes életet élve, fálkál beültetett kertjeikben szabad levegőt szívnak, mi a vérforrástól fölkelletti s a lelket megvidítja. Mindez hiányzik Párisban, s ebben különben részesíteni; de nem gondoltak arra! Páris illetőleg, olyformán volt a lakosság angol értelemben, mint a mennyiség-tudósnak a kör megysége, vagy a vegytanoknak a tölekek köve. Aki keres, talál, mondja ugyan egy keresztény köztársaság, s a belzalom és kitarás mindig célhoz vezetnek. De ezen ohajtandó javításal csak azon eset történt, hogy az keresett, ki nem találhatott, s aki találhatott volna, nem akart keresni. Eszerint tehát rosszul állott a dolog; minkefolytat minden, vagy legalább legtöbb a régnél maradt. Tekintélyes pénzösszeget fordítottak a város széplítésére, de csak azt tákák ki feladatnak, hogy Páris, szorosságából és képmelenségéből kiragadják. A városi közügyekből több tudni akarta, hogy honnan ered a külsőbb városrészek földeinek növekedésében oly feltűnő egyenlőtlenség, s hogyan lehetno e tekintetben egyenlőbb haladásra jutni, s nevezetesen azt kieszakozni, hogy a lakosság keletől és a Szajna balpartjáról, ezental ne mindig észak-nyugatra húzódjék.

Eképen keletkezett tíz év előtt a néptömeg átköltözésének kérdése, melynek megoldásával igen buzgó foglalkoztak, s a ezlra hól eszözöket hoztak javlatba, anélkül, hogy a dolgok állásától, a magát azon szűt, melyet használtak, észta számlítás alá vennék. Mielőtt tudták, hogy mikint kellene előjé venni az átköltözésnek, valóban okosság lett volna nyomára járni, vajjon valóságban átköltözött-e a lakosság!

(Folyt. köv.)

Debreczeni hírmondó.

□ A debreczeni ref. egyház által alapított felső leányiskola 70 szamos felhaladót növendékei, folyó szept. hó 6-ik napján a déliólti órákon a nagytemplomban adták meg az idei közvizsgát a főtisztelendő Balog Péter ur elnöksége alatt. Ezen jótékony intézetben, melybe már az idén beléltak valamint elemi oktatást nyújtó leánykák is vétettek föl, az igazgató úr, Walkó Károly asszony, két leányával és egy segéd-nevelővel együtt, mint szintén Örvényi Vilmos és Káplán István, Paksy M. segéd-tanár urak is, mind a vállalkozásba és az értelem kifejtésére irányított egyéb tanítványokat, mind a gyakorlati élet szükségéhez különösen alkalmasított női munkákban oly szerencsés sikert mutatottak föl, hogy ennek arányában a köznevelést, főként, püspök ur előszóval is kifejezte.

□ A debreczeni színházal szerződött tagok létszámát ezennel közöljük. A dráma- és népszínművekhez: Nők: Foltyné; Krecsányi-Vizvári; Molnár; Római; Szakál Róza; Zöldy; Besenyő; Egeniné; Krecsányi Katalin; Szöllősi Hermin; Radeckzy Irma. Főnök: Botenfalvi; Dózsa; Együd; Foltyné; Mándoki; Ödly; Rónay; Vizvári; Zöldy; Bartha; Brandt; Hegedűs Lajos; Horváth; Szombati; Vezőri. Az operához szerződött: Nők: Helyi Ida; Marcellné; Szabó Róza; Meggyasszay Ilka. Főnök: Fekter; Gazdag; Marcell; Ödly; Tancser. — Ezekben kívül 12 kardalok és kardaloknál, Kármay Jacobi Jakab. Az állandóan szerződött zenekar 19 tagból áll. Tánctánító: Malossy Luiza magántáncosnő. Diszlektikus: Vogl István. Gépész: Tamás Bálint. Ruhátárnok: Püspöki Imre.

□ Kolera-járvány eddig még városunkban nem mutatkozott, mindemellett azonban a hatóságok előintézkedéseket pusztító ragály elhárítására már megtették. E szerint az eddig a városban történt marhavágatás ezután a hatvanhárom kivül hi czébol épült vágószékben eszközöltetik, miniszint gondosan ellenőriztetik, hogy az udvarokból kihordott szemet, mi a léget megromtassa, — a városból jó távol hordassák ki.

□ A múlt héten egy fiatal leány, gyufa-méreggel vete vét életének.

□ A múlt hó végén érkezett Debreczenbe Amerika Boston városából sok évi bujdosása után Thuolt István ur bostoni-házadós, szeretett nevelője, ki 6-ik és 7-ik rosz napjának mindvégig hi elcsúszása volt. Ezután a vidéken fogának megtelepedni.

** A debreczeni ideai löverseny sorozatában, — melyet lapunk 34-ik számában közöltünk, az „akadályverseny”-re (Steeple Chase) vonatkozólag az ott olvasható föltételek helyett a következők bírándnak érvényre: „Futathat 140 fut; távolaság 3 fut, ang. mérföld 18 akadálytal, tehát 140 fut. félér 16 fut, kevesebbet, ang. 16 fut, akadályverseny nyertesé meg 5 futtal többet. Tét 100 fut. bánt 50 fut. a verseny előtt egy hónappal bejelentve csak 25 fut. a második lö háromszoros tétet kap. Négy induló lö vagy a díj nem adatik ki s a bántpénzekkel a jövő évre marad.”

□ Lakóai értesítés. A debreczeni h. h. főisk. igazgatóság részéről közöl tétetik: miszerint a következő 1867-ik isk. évet illetőleg, említtet fölszólalban, az akadémiai tanfolyamokra, valamint a gymnasiumi osztályokba fölvételre, évi október 1-8-ig; javító vizsgák tételére a gymnasiumi osztályokban október 9-ik és 10-ik napja; az előadók megkezdésére a tanintézet mindkét ágában október 11-re van határozva. — Debreczen, szept. 6. 1888. A debreczeni h. h. főiskola igazgatósága.

□ Braun Fülöp, helybeli fiatal orvos, ki a közeli-bbii hádjárat alkalmas sebészi katonák ápolása körül az itteni kórházal tevékeny buzgalommal fejte ki, legközelebb Szabolcsmegyében t. Járás orvosává neveztetett ki.

Meghaltak: Szept. 1. Király Mihály f. Sándor 11/10 éves 3. Ugyelőd. Kovács Sándor f. Sándor 11/10 éves. Tamas Mihály f. Gyula 1/10 éves. Páczu. Varga István f. István 1/10 éves. Kundi Dániel f. Lajos 1/10 éves. Hatvan. Öv. Cséki György f. Virág Erzsébet 80 éves. Páczu. Vertes József f. Jullánna 10 éves. 3. Hatvan. Varga Péter f. János 3/10 éves. 4. Páczu. Horváth József f. Rector 1/10 éves. Hatvan. Öv. Murvai Bálint 80 éves. Kiskörh. Somogyi Erzsébet 20 éves. 4. Cegléd. Páczu. Mihály f. Mihály 1/10 éves. Molnár Mihály f. János 1/10 éves. Csepel. Magyar István f. Gábor 1/10 éves. 6. Csepel. Kocsis János f. István 1/10 éves. Vargan. Jón Zsuzsanna 40 éves. Páczu. Tóth Zsolt f. Fomerc 1/10 éves. 7. Csepel. Kodás István f. István 1/10 éves. Cegléd. Mezei Erzsébet 18 éves. Kiskörh. Németi József 30 éves. Szentgyörgyi Mihály 25 éves. 8. Cegléd. Csontos István 28 éves. Hatvan. Matkó József f. Sándor 1 éves.

Közügyek.

** A tiszavidéki vasútyán szept. 1-én P. Ladday és Sáp két birtokosnak új állomás nyílt.

— A magyar erdőes-egylet választmányja a f. évi szept. elején Lőszonon tartandó közgyűlést, a melyen látványok miatt egyelőre elhalasztotta.

— Egy vesprém-felhárvány vasutvonall ügyében, a vesprém-megyei gazdasági egylet, közöszölő ülése elönnéklintelt készített határozta el.

Dohánytermesztőknek tudomásul. A hivatalos magyar lapban ez áll: A ca. kir. pénzügyminiszteriumnak azon intézkedése, mely szerint az 1865-diki évből engedéllyel kivitelre természet dohány-leveleknek a természetektől — dohánykereskedőktől kikeresztésével — a kincstár részére átvétele megengedett, — csak mint határozottan kivételre intézkedés tekintendő, mely az 1866-ban természet dohánnya már többé nem alkalmazható. Annál fogva a kanczellária figyelemmel azokat, a kik dohánnyal, kivitelre természet dohánnyal, a folyó 1866. évből a külföldre kivitel végett természet dohány-leveleknek kelendősege felől külföldön jó elvele gondoskodni, és természetük kellő ápolása és kezelése mellett, maguknak bizonyos vonókat szerezni igyekezzenek.

Videk.

** Gyűjtött a téli szini időnyre Bényei István nyerte a színházat meg.

** Miklósközi Károlyi Lajos színházgató és Némethy György rendező e hó 2-ikán szini előadást rendeztek Egerben a tiszavidéki. A jövődelem azonban nem felelt meg a várakozásnak: összesen csak 11 fut ár gyűlt a színházhoz.

** Nagyváradról írják nekünk, hogy ott mult hét estétörökén „Táncos deszkatorok”-nak a sebesült járvány volt előadás, melyben a férfiszerepeket műkedvelők vállalták el. Előadottak az „Egy császár tana” és „Angolok”. Dicsőrejtő emlékeztető levelező a szintén műkedvelőkből álló zenekarról, mely a

szünetelt alatt a közönséget kellemes zene-művekkel mulattatta. Szintén két nappal ezelőtt adtak hangversenyt ugyanott Friedberger Mór hegedű-művész és Friedberger Teréz szalmahangszerművész. Az alig 17 éves művész meglepőleg szerent játszott s a legnagyobb reményekre nyújt okot, míg említett nővére — kit már a külföldi hírlapjaiból kedvezőleg ismertünk, — bámulatra ragadta a szép számmal egybegyűlt közönséget. — A socialis élet Váradon jelenleg eléggé eleven. A kávéházak és cukrászok előtti térségek este színház előtt és — főleg — után gyűllyeltek szolgálnak a szépműnek és férfi-kisérőnek, hol vidám társalgás közt élvezik az időt levezető és a most már nagyon is fristó foglaltat vagy jéges-kérdés. Egyéb mulatóhelyek nappal a „Rhédy-kert”, „K. om-ló-kert”, a „Felix”- és „Püspök-fürdő”; mely helyek igen kellemes szórakozást nyújtanak.

** A felső tiszavidéki gazdasági egylet által f. é. okt. hó 11-én megtartott szándékoló általános kiállítás az egylet területén kiűtött keleti marhavész s a természetben a fagy s szélly által okozott csapás miatt elhalasztott.

Irodalom.

„Mit kellennünk a cholera csapásainak enyhítésére?” cím alatt Kátai Gábor orvosdoktor okleveles gyógyszerész, a magyarhoni földtani társulat rendes — a birodalmi földtani intézet levelező — a magyar orvosi köznyelvtudományi társulat rendes tagja, a kir. magyar természettudományi társulat rendes tagja és első titkára 42 lapra terjedő érdekes füzetét bocsátá viláig elé, mely minden buda-pesti könyvkereskedésben megszerezhető. Ára csak 30 kr.

A kertészeti egylet izlelő-bizottmánya következőket ajánlja gazdasszonyaink figyelmébe:

I. Sárgadinnye-befőzés.

Minden font cukorhoz egy measures viz töltetvén, addig főzetik míg a sörp nyúlósodni kezd, — a forrásban lévő nyúlós sörpbe — minden font cukorra egy-egy font dinnyét számítva — a dinnye berakatik, s minűn ez együtt jól felforr, a dinnye a sörpbe szítára vagy tálcákra kiszedetik, arról a lé leszűrték s a sörp ismét addig főzetik, míg nyúlósodni kezd, — ezután a sörp félretétetik s másnap a dinnyével együtt ismét jól felforgattatik, — forrás után a dinnye a sörpbe ismét kiszedetik a sörp pedig újolag főzetik mind addig, míg nyúlósodni kezd, végre ha mind a dinnye mind a sörp jól kihűl, ávegekbe rakatik, — megjegyeztetvén, hogy a dinnyének nem a héja, hanem az élvezhető része vételessé befőzés alá. — Az eképen befőzött sárgadinnye 2-3 évig is eláll.

II. Sárgadinnye-rakat készítmódja.

1. Minden font dinnyéhez 2 font cukor vétetvén porrá-törtetik.
2. Egy széles asztalú üvegbe először fenekére 2 ujnyi vastagon tört cukor tétik, azután
3. A dinnyeszeletek, melyeknek lágybélű és fűszeres dinnyéből kell lenniük, a porcukorra olyformán rakatnak, hogy egymástól legalább egy ujnyi távolaságra essenek.
4. Most a lerakott dinnye-szeletek ismét 2 ujnyi vastagságra porcukorral fedetnek be.
5. Így ismételtetik a berakás, míg az üveg meg nem telt, s a felforr lévő dinnye-réteg is legalább 2 ujnyi vastagságra porcukorral fedetvén be.
6. Ekkor az üvegcszája hóllyalgal bekötetvén, állandó helyre tétetik.
7. A cukor, a dinnye által felolvasztatván, tavasz felé élvezhető.

Egyveleg.

Tár tábornok, — mint Belgrádból írják — Wildinndi angol gőzbozr szállt s Brinnlitha utazott.

Porosz had fogadása mintegy 30,000 osztrák katonas jutott, köztük 600 tiszt. Az osztrák fogadágn jutott porosz katonas számát 4-500-ra teszik.

Sajtóáras bántetés. Eszkenamerika egyik városának hídján következő időn olvasniok: „Ki a hídon sötétben halat, ha fehér börtök 5 dollárt fizet, ha néger: 25 korbácsütést kap. A bántetés fele a fölvetélt illet.” E szerint több haszon híral arra, ki fehér börtök jelent föl; egybirtok az utóbbi bántetés díját, ha az illető kívánja, egészen is készenéggel utalványozzák.

A hadi kárpótlás a mint napokban szállított el külön tohorvonat Bécstől Oppeln felé Poroszág szándára. Tízhet millió lírték volt a vonaton, mind ezektől töltrőlben, 240 kishordóban elhelyezve. Négy bankhivatának, nyolcz szolgá s számos hó kisdőrt a kocsis terhet.

Ritka bravúr. Salamon L. szépművész egy birtokos 1800 frtht fogadott, hogy 4 és fél mérföldnyi utat egy óra alatt megtesz rendes hámos lovakkal. A fogadást meg is nyerte. Két lovon, Eperjesről Kassára gyors útdőben 60 porca alatt szerencsésen megérkezett.

Antwerpenben m. hó 14-ikén egy Ruppard nevű úri ember halt meg. Halála után 681 adábatot, 849 plút, 280 barnát-szolenecét, 115 zsebkötő, 110 kötet jegyzőkönyveket, tele írva ismeretlen, titkos jegyzékek, találtak szekrényében. Egész életében különbe ember volt. Minden vagyonának örököse egy 18 éves leány, ki unokája.

Az iszapos víz tisztítása tiszavál. Ha iszapos vizet egy kevés áramon porított tiszaválal beszerzünk, az néhány poroz mulva már megváltoz léz. E vizet megfűjtetvén abban találjuk, hogy a tiszavál az iszapos vizet beszerzést következtében, kénsavas tiszaválal bomlik föl. Utóbbi szö szentén szobomlik s míg az (az) a viznek iszapos, és humuszszelű alaktérzetét magával ragadja, s a sav s kénsavas egyveleket és égvényes földrészeket támadja meg, ezeket kénsavas sókka változtatván át, mildalt természetesen a víz, dus szénsavtartalmu léz.

Mió kellemes dolog lapszerkesztőnek lenni; arról találok laq ir egy amerikai lap, a szerkesztők helyzetét a következő sorokban vázolván: Ha vezérleltek nekünk a napi kérdésekről, úgy megelözölük az olvasók felőlét, s inkább jelentenék tényeket más világrészekből. — Ha kíváncsi más lapokból, tehát ohajtott tényeket közlünk más világrészekből, akkor igen lusták vagyunk vezérleltek lenni. Ha a kormány mellett lennünk, akkor „oldó”, megvárdolt emberek” vagyunk. Ha a kormány ellen lennünk, akkor „szakadó” vagyunk. Ha pártatlan lennünk, akkor gyávák vagyunk az egyik vagy a másik párttal szembe. Ha bírálatokat közlünk színházról, hangversenyekről stb., melyek logjabb

meggyőződésünk szerint vannak irva, akkor minden dicséret és minden rosálás részrehőz, és ha semmi bírálatot nem közölünk, akkor megvetjük a művészetet. — Ha szabad énkünk magán-örömlöknek és magán-tanulmányoknak szenteljük, úgy bőségek vagyunk és elárkoznak a közönség elől, melyet ismerkednünk kellene. Ha este vendéglők megynük, hogy a közönséggel ismerkedjünk, akkor csavargók vagyunk és sör mellett dorozsölünk. Ha azt jelentjük, hogy trichinek vannak a sertes-bushan, akkor elrontjuk a hentesek üzletét. Ha azt mondjuk, hogy nincsenek trichinek, akkor a tudósok jönnek a nyakunkra, és ha azt mondjuk, hogy semmi sincs a sertesbushan, akkor mindenki velünk vesztünk. — Ha Péternek vagy Pálnak éjen át meghal a tehene és másnap e fontos eseményt nem jelenti a lap, úgy megszűnik előléte lenni. Ha kimerítő távirati tudósítást közölünk, akkor azt mondják, hogy ez mind hazugság és visszavonják. Ha kivonatban közöljük, akkor magától értetik, hogy ami nekünk nem tetszik, azt szándékosan elnyomjuk. Ha valami szegény ember a jobb lábát törte ki, és mi szerencsétlenségre azt jelentetük, hogy a bal volt, akkor a legszebb gorbomaságot várhatjuk „hazugság és ferdtések” miatt stb.

Hibajavítás. Lapunk utóbbi számában az 1-85 old. 1-85 hasáb 36-dik sorában e. h. „teologia” zoologia olvasandó.

Szerkesztőségi nyiltelevezés.

R. J. A levelet, térhínyt miatti csak kivonatosan közölhetik. Tudósításait továbbra is szivesen fogadjuk.

B. Z. Csobaj. A kérdőzt összeg 2 frt.

Meghívás.

A debreczeni „István” gőzmalomtársulat az alapsabályok 23-dik §-sz értelmében folyó 1866. évi szeptember 23-dikán d. e. 10 órákor a polgári kassza nagytérében tartandó féléves rendes közgyűlésére a részvevők meghívatalnak.

A közgyűlés főtárgyát az igazgató 1866. évi alál felérő bennott jelentése képezteti.

Kelt Debreczenben az „István” gőzmalomtársulat képviselő választmányának 1866. aug. 18-án tartott üléseöl.

Komlóssy Imre, mk.

elnök.

Vincze Viktor, mk.

jegyző.

Terménytár.

Debreczen. Szept. 6. (Heti üzleti szemle.) A gabna-üzlet jelenleg pang; mivel az eladói helyeken a kereslet megcsök, csapn néhéz húzárka van némi kérdés; az árak tehát e héten is valamivel leebb állnak és következően állapodtak meg: tiszta buza 4 — 4-70 kr. rozs 3 frt 3-15 kr. árpa 2 frt. 2 frt. 30 kr. zab 1 frt. 80-95 kr. kukorica 3 frt 30-40 kr. Az olajmennyiség a kassza-nyagoltatnak és csak csakútt árán adnak el, u. m. repce 5 fr. 5-85 kr. lenmag 4 frt. 60-70 kr. gomborka 3 frt. 60-75 kr. lődjárda szára, meleg.

Debreczen. Szept. 4. (Kisvárosban.) Tiszta buza 4 frt 80 kr. kétésekes 3 frt 60 kr. rozs 3 frt 25 kr. árpa 2 frt 35 kr. kukorica 3 frt 40 kr. zab 2 frt — kr. köles 3 frt 60 kr. Egy mássa szalonna 28 frt. 50 kr. szén 2 frt — kr. szalma 30 fr. 1 font szalonna 32 kr. diaszósz 16 kr. marhahús 14 kr. só 9 fr. 1 liter diaszósz 40 kr.

Beromvávár. A mult heti vásáron a vasasvörhöz és lö ár a csakoly kelendőség és eladásra egy szalmal behajlított, de leginkább a kőnyekdőkön dühöngő marhahús miatt alább szállott; míg ellenben a sertés ára résárat az előadásra kiállított csakoly száma, résárat a vevők vásárlási kedve miatt, lehet mondani a mai viszonyok közt vértető majdnem legmagasabb árra emelkedett. A résáratok árak következtek: egy pár 1/2 éves borja 10-20 frt, egy pár 1 éves borja 20-30 frt, egy pár 2 éves borja 35-50 fr. 2 éves lúd 40-50 frt, egy pár 3 éves ökrölind 60-65 frt, egy pár 4 éves jarmos-ökröl 70-100 frt, egy pár ködönéses jarmos-ökröl 80-105 frt, egy pár szep jarmos-ökröl 125-140 forint, egy pár borja telén 85-105 frt, egy pár hízott telén 80-90 forint, egy pár hízott ökröl 125-135 frt, egy pár 1 éves ökröl 30-40 frt, egy pár 2 éves ökröl 35-40 frt, egy pár ködönéses hamos ló 28-300 frt, egy pár 1/2 éves malaca 6-8 frt, egy pár 1/2 éves malaca 10-12 frt, egy pár 1 éves ló 10-12 frt, egy pár 1/2 éves sertés 30-35 frt, egy pár 1 éves sertés 35-45 frt, egy pár hízott nagy sertés 40-45 frt, egy pár hízott sertés fontja 14-15 kr., hízott sertés fontja 19-21 kr.

Bécsüzemény. Szept. 3. — T. buza 3 frt 90 kr. kétésekes 3 frt 35 kr. rozs 3 frt 10 kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 2 frt. 1 font, tengeri 3 frt 60 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 28 frt. 1 font szalonna 32 kr. 1 liter diaszósz 40 kr. 1 font diaszósz 12 kr. 1 font marhahús 14 kr. 1 font só 9 fr. 1 liter diaszósz 40 kr. — kr. mássa szalma 1 frt 40 kr.

Bérmihályfalva. Az aug. 30-án tartott heti vásáron a termények s eladói csakolyk árak következtek: Tiszta buza mérője 3 frt 60 kr. kétésekes 3 frt — kr. rozs 3 frt 70 kr. tengeri 3 frt 20 kr. árpa 2 frt 20 kr. zab 1 frt 80 kr. kukorica 3 frt 30 kr. olaj 2 frt. 2 frt. 30 kr. szén 2 frt — kr. szalma 30 fr. 1 font szalonna 32 fr. 1 liter diaszósz 40 kr. 1 font diaszósz 12 kr. 1 font marhahús 14 kr. 1 font só 9 fr. 1 liter diaszósz 40 kr. — kr. mássa szalma 1 frt 40 kr.

Nagyvárad. Szept. 4. — T. buza 3 frt 6 kr. kétésekes 3 frt 25 kr. rozs 3 frt 45 kr. árpa 2 frt 20 kr. zab 1 frt 60 kr. tengeri 3 frt 20 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 28 frt. szén — frt — kr. 1 font marhahús 14 kr.

Bécs búza árfulyama.

	Szeptember	3.	4.	5.	6.	7.
1. -es Notalliqua	100 frt.	63. 50.	62. 90.	63. 10.	63. 10.	—
2. -es nemzeti kőszon	100 frt.	68. 50.	68. 50.	68. 50.	68. 50.	—
1860 szon. kőszon	100 frt.	60. 05.	61. 10.	60. 85.	61. 70.	—
Hitteltételek részvényei		107. 70.	108. 10.	108. 40.	101. 00.	—
Bankrészesvények		728. —	730. —	731. —	730. —	—
Lendválti váltók		124. 25.	127. 70.	128. —	128. 00.	—
Kassai	100 frt.	120. 50.	120. —	120. —	120. 70.	—
Arany		1 db.	0. 10.	0. —	0. 7.	0. 10.

